

Kraftfylka
Kjørbokollen 30
1337 Sandvika
Tlf. 412 18 190
post@kraftfylka.no

Sandvika, mars 2026

Høringsinnspill fra Kraftfylka ifm. forslag om differensiering av industritariff og innføring av nytt kapasitetsledd

Kraftfylka representerer fylkeskommuner med kraftproduksjon, -eierskap og andre særlige interesser innenfor energi- og nettspørsmål. Vi takker for muligheten til å gi innspill til høringen.

Å legge til rette for nærings- og samfunnsutvikling er blant fylkeskommunenes viktigste oppgaver. I store deler av landet er industrien hjørnesteinsbedrifter, og representerer mange av de viktigste arenaene for verdiskaping, innovasjon og grønn omstilling. Skal man legge til rette for næringsutvikling, må man gi industrien bedre, ikke dårligere rammevilkår.

Oppsummering av Kraftfylkas innspill:

- Vi anbefaler ikke ny modell for industriavkorting da den svekker industriens konkurransekraft
- Vi anbefaler ikke innføring av nytt kapasitetsledd da det svekker samlokiseringsrabatten
- Vi støtter innføring av en standardisert sats for anleggsbidrag

Statnetts høringsnotat presenterer to forslag, ny generell industriavkorting i tariffens faste ledd (1), og innføring av et nytt kapasitetsledd (2). I det videre vil Kraftfylka presentere foreningens synspunkter på forslagene.

Ny generell industriavkorting

Vi forstår behovet for rasjonell drift av nettet, og at det er viktig å utnytte fleksibiliteten så godt som mulig. Systemdriftskostnadene har økt markant de siste årene, og Statnett har et forståelig ønske om å redusere kostnader og redusere effektivitetstapet i energimarkedet.

Imidlertid ber vi Statnett ta høyde for ringvirkningene forslagene vil kunne føre til. Vi frykter at forslagene ikke vil tilgjengeliggjøre effekt, men svekke industriens konkurransekraft på grunn av manglende evne til å justere forbruket opp og ned i korte intervaller.

Industrien spiller en avgjørende rolle i lokalsamfunn over hele landet, og tiltakene som presenteres vil slik vi ser det ramme både eksisterende og potensiell ny industriaktivitet. Vi frykter at Statnetts forslag om endringer i tariffmodellen i praksis fjerner store deler av industriens mulighet til å oppnå tariffavkorting på grunn av bedriftenes manglende mulighet til å justere uttaket i tråd med intensjonen i forslaget.

Vi har tre overordnede innvendinger mot forslaget: For det første vil vi peke på at industriens iboende forbruksprofil ikke tilsier noen kortsiktig fleksibilitet på det nivået Statnett ser ut til å ønske seg. I et systemperspektiv er viktig å ha incentiver til å justere forbruket for å ta ned effekttoppene. Imidlertid er slike virkemidler lite egnet for store deler av industrien som har jevnt forbruk gjennom året og i liten grad har mulighet til å tilpasse forbruket. Tvert imot vil forslaget om ny generell industriavkorting svekke industriens konkurransekraft uten mulighet til å redusere effektuttaket. Det medfører en ren svekkelse av virksomhetenes mulighet til å tilby verdiskaping, arbeidsplasser og grønn omstilling. For de delene av industrien som har mulighet til å justere forbruket løpende vil den foreslåtte avkorting ha færre negative virkninger, men den foreslåtte ordningen representerer ingen ny oppside, kun ny nedside for bedriftene, da bedriftene som faktisk kan justere forbruket løpende uansett ikke oppnår større avkorting enn i dag.

For det andre: Vi stiller spørsmål ved Statnetts mandat til å innføre svært konkurransevekkende tiltak uten videre politisk forankring. Forslagene som presenteres er ikke kun et spørsmål om hensiktsmessig systemdrift, de vil i tillegg kunne ha store samfunnsmessige konsekvenser. Industriens rammevilkår er, og må være, et politisk spørsmål. Store deler av verdiskapingen som foregår i Kraftfylkas medlemsområder er forankret i industrien og tilknyttede verdikjeder, og etter vårt syn er det avgjørende at man bevarer et helhetlig perspektiv på de nærings- og samfunnsmessige konsekvensene endringer i tariffene vil medføre. Man kan ikke isolere

diskusjonen til systemdrift, man må se de nærings- og samfunnsmessige ringvirkningene som helhet.

Norske bedrifter har varierende mulighet til å delta i, eller prekvalifisere seg, til å delta i reservemarkedet slik Statnett ønsker. Mange deltar allerede i reservemarkedet, mens andre allerede er prekvalifisert. Imidlertid vil kostnadene for å delta i reservemarkedet overgå forventet fortjeneste ved deltakelse, mens for andre er det tekniske begrensninger som ligger til grunn for at de ikke er med. Deltakelse i reservemarkedet bør, både i prinsipp og praksis, utløses av markedsmessige hensyn.

Innføring av nytt kapasitetsledd

Dagens k-faktor legger til rette for samlokalisering av kraftproduksjon og -forbruk (samlokaliseringsrabatten). Gjennom å redusere denne, vil man svekke incentivene til en lokal regional planlegging der man legger områdets forutsetninger til grunn, og utnytter energiresursene der de finnes, fremfor utveksling over større avstander og budområder. Det svekker tanken om en helhetlig utnyttelse av kraftsystemet og at man så langt det er mulig bør utnytte ressursene der de finnes. I tillegg vil det kunne føre til økt nettap fordi energi som ikke benyttes regionalt må transporteres over lenger avstander.

Ved innføring av det foreslåtte kapasitetsleddet som beskrevet i høringen, vil k-faktoren reduseres, og fordelene ved relativ sammenfallende lokalisering av forbruk og produksjon svekkes. Vi anbefaler at dagnes k-faktor videreføres, og at forslaget om innføring av nytt kapasitetsledd forkastes.

Videre prosess for standardisering av anleggsbidragssats

Vi registrerer at forslaget om endringer i regelverket rundt anleggsbidrag som ble presentert i høringsnotat utsendt i februar 2025 fortsatt er til vurdering hos energimyndighetene. Vi imøteser videre utvikling i dette arbeidet, og anbefaler at dagens anleggsbidrag byttes ut med en mer sjablongmessig variant.

Statnett beskriver selv utfordringene med dagens anleggsbidragsregelverk. Vi støtter deres vurdering av at det er utfordrende å identifisere hvilket prosjekt som utløser behov for nettutbygging, og at Statnett bør være tidlig ute for å møte behovet for nettutbygging. I tillegg utløser dagnes anleggsbidragsregelverk tvister som utsetter utbygging ytterligere.

Vi støtter Statnett i at anleggsbidragssatsen bør være standardisert og mer forutsigbar enn i dag. Økt standardisering og forutsigbarhet er positivt i seg selv, i tillegg til at det styrker forutsigbarheten for aktørene som i dag vurderer etablering. Det har i sin tur positive ringvirkninger for nærings- og samfunnsutviklingen.

Med vennlig hilsen

Olav Hallset

Daglig leder, Kraftfylka